

**afd. De Noordwesthoek
Werkgroep Geologie**

Jaarverslag 2019 van de geologiewerkgroep

De geologiewerkgroep van KNNV-afdeling De Noordwesthoek hield iedere tweede dinsdagavond van de maanden januari t/m april en van oktober t/m december 2019 een bijeenkomst in Zaal 3 van Rabotheater De Meenthe. Op deze avonden werd meestal een lezing gegeven, zowel door leden van de werkgroep zelf als door externe sprekers.

In maart en september waren er excursies naar respectievelijk de Drentsche Aa en Kuinre.

Bekendheid aan onze avonden werd gegeven door rechtstreekse post aan de leden van de werkgroep, door een Nieuwsbrief, via Koppel en op de afdelingswebsite.

In 2019 vond opnieuw overleg plaats met de heren Chris Teurlinckx en Jos van Dijk van de Gemeente Steenwijkerland (in 2018 hadden we al contact in verband met het opknappen van De Zândkoele te Heetveld). Hierbij werden wensen van de werkgroep Wolterholten enerzijds, en mogelijkheden die de Gemeente heeft voor onderhoud en opknappen van dit geologisch monument anderzijds, uitgewisseld. Uit dit overleg kwam een bezoek aan Wolterholten voort met de heer Kleis, bovengenoemden en ondergetekende op 14 juni. De werkgroep Wolterholten en de geologiewerkgroep hebben gereageerd op de onderhoudsvoorstellen van de Gemeente. Afgesproken is, dat er stap voor stap verbeteringen aan het monument zullen worden aangebracht.

Afgelopen voorjaar hebben Bert Hummel, Zwaan Beijck en Marrie en Albert Kuper de vitrinekast van het Tuk's T-huis (met daarin onder andere mammoetbotten) aan een grote schoonmaakbeurt onderworpen.

Naar aanleiding van een op 28 juni 2019 om 21:35 uur boven Noord- en Oost-Nederland waargenomen meteor, is aan ons en aan de werkgroep Archeologie van Steenwijk (WAS) gevraagd of we op enkele zaterdagen in 2020 mee willen helpen aan een zoekactie naar delen van de meteoriet. Dit is een initiatief van Jacob Kuiper en een collega van de (landelijke) werkgroep Meteoren, in samenwerking met een aantal boeren rondom Staphorst. Ter voorbereiding op dit plan werd op 15 oktober een voorlichtingsavond over dit onderwerp gehouden.

Nu volgt een opsomming van de lezingen en excursies die de geologiewerkgroep in 2019 organiseerde:

- Op *dinsdag 8 januari* was er een lezing door Tjada Amsterdam en Bauke Terpstra over het “IJzerwinningsproject 2018 in Epe”, een project gehouden door de geologiewerkgroep van KNNV-afdeling Epe-Heerde. Met materialen en processen van lang geleden heeft men geprobeerd om ijzer te winnen op dezelfde manier zoals dat destijds op de Veluwe gedaan werd.

- Op *dinsdag 12 februari* hield Peter Hofstee een lezing over “De zwerfstenen van Denemarken”.

In achtereenvolgende ijstijden zijn veel zwerfstenen in Denemarken en Noord-Duitsland terechtgekomen. Steensoorten en vindplaatsen langs de kust van Denemarken werden behandeld.

- Op *dinsdag 12 maart* stond de avond in het teken van “Het prepareren van fossielen”, verzorgd door paleontoloog Klaas de Haan en zijn dochter Oentsje. Fossielen van Zuid-Zweden en Öland werden getoond en het prepareren van trilobieten (geleedpotigen) uit harde brokken steen werd gedemonstreerd.

- Op *zaterdag 30 maart* hielden we onder leiding van Lukas Hoven een archeologische wandeling in het gebied van de Drentsche Aa. We liepen door het reservaat Kniphorstbos-Strubben bij Anloo-Schipborg waarbij de landschapsgeschiedenis van dit gebied aan bod kwam.

- Op *dinsdag 9 april* gaf Bert Hummel ons een PowerPoint-presentatie met als onderwerp: “Activiteiten van de geologiewerkgroep van KNNV-afdeling De Noordwesthoek in de afgelopen jaren”. Een terugblik, waarin aan de hand van toen gemaakte beelden sommige avonden of excursies nog eens opnieuw beleefd werden.

- Op *zaterdag 28 september* was er een wandeling in de omgeving van Kuinre voor zowel KNNV-leden van De Noordwesthoek als voor de werkgroep Archeologie van Steenwijk. We bezichtigden met Evert de Boer de restanten van de eerste burcht van Kuinre en brachten een bezoek aan de Oude Haven van Kuinre. Deze excursie was een vervolg op een lezing die Evert de Boer in 2018 voor onze werkgroep hield met de titel “Historische en archeologische geschiedenis van Kuinre”.

- Op *dinsdag 8 oktober* praatten we over de voorbije zomeractiviteiten en bekeken meegebrachte geologische vondsten. Verder bespraken we de invulling van het komende jaarprogramma en of er (meer) samenwerking mogelijk is met de werkgroep geologie van de KNNV-afdeling Epe-Heerde. Na de pauze liet Bert Hummel ons opnamen zien uit de omgeving van Coesfeld (Duitsland) en ook toonde hij beelden van onze werkgroep-avonden in De Meenthe gehouden tussen 2013 en 2018.

- Op *dinsdag 15 oktober* waren een aantal leden van onze werkgroep te gast op een verenigingsavond van de werkgroep Archeologie van Steenwijk. Hier werd door Jacob Kuiper en een collega van de landelijke werkgroep Meteoren uitleg geven over een in 2020 geplande zoekactie naar resten van een meteoriet. Dit naar aanleiding van een op 28 juni 2019 om 21:35 uur boven Noord- en Oost-Nederland waargenomen meteoriet.

- Op *dinsdag 12 november* heette de lezing “Kreatief met keien. Drentse zwerfstenen: lasten en lusten door de eeuwen heen”. Een lezing door Lukas Hoven die ging over de herkomst en toepassing van Drentse keien. In deze lezing kwam, naast herkomst, vindplaatsen en het gebruik van zwerfstenen (ook wel flint- of vlintstenen genoemd) ook veel archeologie aan de orde.

- Op *dinsdag 10 december* gaf Ernst Kleis ons een geologisch verslag van de reis die hij met Geertje in de zomer van 2019 maakte naar Zuid-, Midden- en Noord-

Zweden. Er werden deze avond ook veel nieuwe vondsten getoond die meekwamen met deze camperreis.

(Wim Brussee)